

Undersøgelsens formål, design og metoder

AF EVALUERINGSKONSULENTER
NANNA HØYGAARD LINDEBERG OG PIA VINTHER DYRBY

Undersøgelsesdesign

Vi har baseret undersøgelsen af tid til pædagogisk arbejde på et kvalitativt og eksplorativt design. De centrale undersøgelseskategorier kerneydelse, tid og organisering var ikke fastlagt på forhånd, men blev åbent udforsket i interviewene. Ved undersøgelsens start havde vi en hypotese om at der var en forholdsvis systematisk sammenhæng mellem en daginstitutioners opfattelse af sin kerneydelse og måden institutionen organiserede det pædagogiske arbejde på. Det viste sig dog hurtigt at der ikke var en så systematisk sammenhæng, så undersøgelsen fokuserer i stedet på at udfolde begreberne hver for sig.

Metoder til dataindsamling:

Desk research

Vi har gennemlæst andre nyere undersøgelser af pædagogisk arbejde der omfatter og behandler vores centrale undersøgelseskategorier kerneydelse, tid og organisering af arbejdet i daginstitutionen. Det vil sige at vi har inddraget undersøgelser der belyser holdninger til daginstitutionernes anvendelse af tiden og opfattelser af daginstitutionernes kerneydelse, og undersøgelser der belyser hvordan arbejdet konkret tilrettelægges i daginstitutionerne. Flere af disse undersøgelser er

gennemført på foranledning af fagforbundene BUPL og FTF.

Blandt undersøgelserne kan nævnes:

BUPL: "Bud på pædagogers arbejde", fra serien: "Viden om pædagoger". BUPL, 2007.

BUPL: "Pædagogers arbejdsvilkår med fokus på professionalisering og autonomi". BUPL, 2008. (Pjece baseret på Mølholt, 2008, jf. nedenstående).

FTF: "Dokumentation af opgaver i den offentlige sektor," notat af 20. december 2007, http://www.ftf.dk/fileadmin/multimedia/fagligt_arbejde_f_orhandling/Dokumentation_af_opgaverne_i_den_offentlige_sektor__310108.pdf.

Mølholt, Anne-Kirstine: "Når det kommer til stykket, så er det jo vores hverdag, det handler om... – En undersøgelse af pædagogers arbejdsvilkår med særligt fokus på professionalisering og autonomi." Institut for Sociologi, Socialt Arbejde og Organisation, Aalborg Universitet, 2008.

Casestudier

Vi har gennemført casestudier i fem kommuner. I hver kommune interviewede vi chefen for den forvaltning som daginstitutionsområdet hører ind under, og en pædagogisk konsulent. I de tilfælde hvor forvaltningen havde ansat en konsulent til at understøtte arbejdet med pædagogiske læreplaner, sprogvurderinger eller børnemiljøvurderinger, interviewede vi også denne. I hver af de fem kommuner udvalgte vi to daginstitutioner hvor vi interviewede lederen og en til to pædagoger.

• Udvælgelsen af kommuner og daginstitutioner

Ved udvælgelsen af kommunerne lagde vi vægt på at kommunerne skulle bidrage med erfaringer med forskellige tilgange til tilrettelæggelsen af arbejdet i daginstitutionerne. De blev valgt ud fra følgende kriterier: at kommunerne var forskellige med hensyn til deres tilgange eller tiltag til løsning af nyere lovbestemte opgaver, deres organisatoriske rammer på forvaltningsniveau og deres geografi, indbyggertal og fordeling mellem land- og byområder. Kommunerne i undersøgelsen er: Hedensted Kommune, Lyngby-Taarbæk kommune, Næstved Kommune, Odense Kommune og Rebild Kommune.

Ved udvælgelsen af daginstitutioner har de kommunale forvaltninger udpeget institutioner ud fra følgende kriterier: Daginstitutioner med særlige strukturelle rammer og betingelser (fx en skovbørnehave eller en daginstitution med en stor andel af tosprogede børn), daginstitutioner der har implementeret arbejdet med de lovbestemte opgaver (læreplaner, børnemiljøvurderinger, sprogvurderinger), daginstitutioner der har gjort sig særlige overvejelser omkring organiseringen og tilrettelæggelsen af arbejdet.

Daginstitutionerne i undersøgelsen er: Rårup Børnehave (børnehave i Hedensted Kommune), Tusindfryd (integreret institution i Hedensted Kommune), Grøftekanten (integreret institution i Lyngby-Taarbæk Kommune), Stoppestedet (integreret institution i Lyngby-Taarbæk Kommune), Grønnebakken (integreret institution i Næstved Kommune), Svend Gønge (skovbørnehave i Næstved Kommune), Kildegården (integreret institution i Odense Kommune), Børnehuset Odense Universitetshospital (integreret institution i Odense Kommune), Bondegårdsbørnehaven (børnehave i Rebild Kommune) og Tumlehøj (børnehave i Rebild Kommune).

• Interview

Vi gennemførte semistrukturerede interview på baggrund af interviewguider for hver informantgruppe.

Interviewguiderne indeholdt en række temaer der var generelle for alle grupperne, men som adskilte sig på detaljeringniveauet, og varierede alt efter om spørgsmålene rettede sig mod forvaltnings- eller institutionsniveau. Interviewene er gennemført som enkeltinterview, bortset fra interviewene med pædagoger som deltog to ad gangen.

• Besøg i daginstitutioner

Som supplement til interviewene besøgte vi de enkelte daginstitutioner hvor vi fx så produkter som collager, skemaer mv. der viser hvordan institutionerne arbejder med fx pædagogiske læreplaner og organisering af arbejdet i øvrigt. Besøgene har fungeret som en uddybning af interviewene. Desuden har vi indhentet virksomhedsplaner, evalueringer af pædagogiske læreplaner mv. som institutionerne har produceret, og andet relevant materiale som institutionerne eller forvaltningerne arbejdede med.

• Seminar med daginstitutionsledere

Efter at have foretaget en indledende analyse af det indsamlede materiale inviterede vi i januar 2009 de ti daginstitutionsledere som vi havde interviewet, til at deltage i et halvdagseminar med henblik på at drøfte og perspektivere undersøgelsens resultater. Der deltog i alt fem ledere, én leder fra Næstved Kommune, Odense Kommune og Hedensted Kommune og to ledere fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

Supplerende interview

Som supplement til casestudierne har vi interviewet forsker i pædagogik og børns liv i daginstitutioner Stig Brostrøm, forsker i offentlig ledelse Kurt Klaudi Klausen, forsker i lederidentitet Jørn Kjølseth Møller samt lektor i pædagogik Jesper Olesen.